

Tlačová správa

Rektorky a rektori nesúhlasia s poklesom financovania verejných vysokých škôl v roku 2021

Bratislava, 16. december 2020. Slovenská rektorská konferencia („SRK“) vyjadruje nesúhlas s poklesom dotácie pre verejné vysoké školy na rok 2021 vo výške približne 23 mil. eur napriek nárastu výkonu škôl v medzinárodných rebríčkoch ako SCIMAGO, v odborných svetových rebríčkoch, v databázach SCOPUS a Web of Science. SRK upozorňuje, že sa tak navyše deje v čase prebiehajúceho nového hodnotenia vysokých škôl Slovenskou akreditačnou agentúrou pre vysoké školstvo a transformácie študijných programov, pričom sa nezohľadňujú požiadavky už prijatých štandardov hodnotenia kvality napríklad na personálne garancie. Priamoúmerne s nárastom výkonu verejných vysokých škôl by mala rásť aj celková dotácia.

Predstavitelia slovenských univerzít a vysokých škôl sa stretli na 95. zasadaní SRK v Bratislave, aby sa v súlade s požiadavkou zákona o vysokých školách vyjadrili k návrhu metodiky na určovanie dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám na rok 2021 a návrhu rozpisu. Svoje pripomienky predstavili predsedovi výboru Národnej rady SR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport Richardovi Vašečkovi, štátnemu tajomníkovi Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR Ľudovítovi Paulisovi, ako aj ďalším hosťom.

K návrhu samotnej metodiky rozpisu dotácií na verejné vysoké školy na rok 2021 predložili rektorky a rektori viacero pripomienok. *„Predložený návrh metodiky môžeme považovať za inovatívny. Ide o dokument, ktorý podporuje najmä vedecko-výskumnú činnosť. Vysoké školy však plnia zo zákona primárne úlohu vzdelávacích inštitúcií, na čo sa často vo verejnom diskurze zabúda“*, hovorí Rudolf Kropil, prezident Slovenskej rektorskej konferencie. Pokračuje: *„Verejné vysoké školy potrebujú najmä dlhodobú stabilitu kritérií financovania, tieto sa však každoročne menia. Aj v tomto potrebujeme zmenu, ktorá bude platiť viac rokov. Len takto prinútime vysoké školy zamerať sa na priority vo výkonoch.“*

SRK upozorňuje, že pri navrhovanom znižovaní objemu prostriedkov pre verejné vysoké školy je ohrozený nielen súčasný štandard vzdelávania, ale ohrozené môžu byť aj úspešné projekty univerzít, ktorým sa podarilo v roku 2020 uspieť vo výzve „Európske univerzity“ s dôrazom na inovácie a excelentnosť vzdelávania a medzinárodnú spoluprácu. Ohrozená je aj implementácia a spolufinancovanie projektov dlhodobého strategického výskumu a vývoja. Prepad v dotácií môže byť pre menšie vysoké školy likvidačný, pričom ohrozené budú aj jedinečné študijné programy, ktoré sú medzinárodne akceptované a vyhľadávané. Požadovaná optimalizácia počtu zamestnancov v podfinancovanom slovenskom vysokom školstve povedie síce k zníženiu, ale stále slabo platených zamestnancov verejných vysokých škôl.

Napriek tomu SRK víta zavádzanie parametrov, ktoré majú podporovať kvalitu vedecko-výskumnej činnosti. Koeficient intenzívnej výskumnej činnosti si vyžaduje dopracovanie a aktualizáciu údajov. Mal by však byť spojený aj s objektívnymi a transparentnými procesmi hodnotenia a udeľovania domácich grantov, ako aj zriadením schémy na podporu mladých výskumníkov a vyššou finančnou podporou doktorandov. SRK upozornila na potrebu bonifikácie kvalitných časopisov publikovaných na báze otvoreného prístupu. Otvorený prístup a otvorená veda sú dnes v centre záujmu výskumnej politiky Európskej komisie a k jej podpore sa hlási aj ministerstvo prípravou národnej stratégie, či Agentúra na podporu výskumu a vývoja.

Rektori a rektorky upozornili najmä na spoločenský rozmer vzdelanosti. Vysoké školy nemajú len pripravovať študentov na konkrétne pracovné miesta. Mali by vychovávať úspešné osobnosti schopné kritického myslenia, kreatívne, komunikatívne a schopné spolupráce.